

NMHH

Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság

Médiafelügyeleti Főosztály

Ügyiratszám: MN/2980-5/2016.
Ügyintéző: **személyes adat**
Telefonszám: **Személyes adat**
E-mail: **személyes adat**
Tárgy: kiegyensúlyozottsági
kérelem elbírálása

HATÁROZAT

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Hivatala (a továbbiakban: **Hivatal**) **Személyes adat** (**Személyes adat**); a továbbiakban: **Kérelmező**) a HÍR TV Zrt. (a továbbiakban: **Médiaszolgáltató**) HÍR TV elnevezésű médiaszolgáltatásában 2016. január 26-án 18 órai kezdettel sugárzott „Magyarország élőben” című műsorszám tekintetében 2016. február 1-jén benyújtott, a kiegyensúlyozott tájékoztatás megsértését kifogásoló kérelme alapján 2016. február 2-án indult hatósági eljárásban a Kérelmező kérelmét

e l u t a s í t j a.

A határozat ellen az annak közléstől számított 15 napon belül a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Médiatanácsának (a továbbiakban: **Médiatanács**) címzett, de a Hivatalnál (1015 Budapest, Ostrom u. 23-25.) benyújtott, halasztó hatályú fellebbezéssel lehet élni. Az eljárás illetékmentes. A fellebbezést a Médiatanács annak kézhezvételét követő 40 napon belül bírálja el.

INDOKOLÁS

A Kérelmező a Hatósághoz 2016. február 1-jén érkezett, MN/2980-1/2016. ügyiratszámom iktatott kérelmében azt sérelmezte, hogy a Médiaszolgáltató a HÍR TV elnevezésű csatornán 2016. január 26-án 18 órai kezdettel sugárzott „Magyarország élőben” című műsorszámával megsértette a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: **Mttv.**) 12. § (2) bekezdésében, valamint a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (a továbbiakban: **Smtv.**) 13. §-ában foglalt kiegyensúlyozott tájékoztatási kötelezettség alapvető követelményeit azáltal, hogy a műsorszámban nem közölte a Reális Zöldek Klub álláspontját. A Kérelmező beadványához mellékelte a Médiaszolgáltató részére küldött kifogását, továbbá előadta, hogy kifogására választ nem kapott.

A Kérelmező a Médiaszolgáltatónak címzett kifogásában előadta, hogy véleménye szerint a tárgyi műsorszámban 18 óra 50 perckor Illés Zoltán egyoldalúan állította, hogy a Dunán Adony és Fajszt magasságában a kommunizmusban határozották el vízlépcsők építését. Kérelméhez mellékelte a Népszabadság című sajtótermékben 2014. április 3-án megjelent, általa írt olvasó levél fénymásolatát, mely utalást tartalmaz a Magyar Tudományos Akadémia

(a továbbiakban: MTA) véleményére, miszerint a „fajsi vízlépcső miatti vízszintemelkedés lehetővé tenné a Paksi Atomerőmű bővítésének frissvíz-hűtését”. A Kérelmező előadta továbbá, hogy Adony és Fajsz magasságában a vízlépcsők megépítését az MTA 2010 óta támogatja.

Az Mttv. 181. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés előírja, hogy az Smtv. 13. §-ában és e törvény 12. § (2) bekezdésében meghatározott kiegyensúlyozottsági kötelezettség megsértése esetén a kérelem elbírálására a JBE médiaszolgáltatók és a közszolgálati médiaszolgáltatók médiaszolgáltatásai tekintetében a Médiatanács, más médiaszolgáltatások vonatkozásában a Hivatal rendelkezik hatáskörrel.

A fenti rendelkezést alapul véve jelen kiegyensúlyozottsági ügyben a kérelem elbírálása az Mttv. 181. § (1) bekezdése és a 184. § (1) bekezdésének e) pontja alapján a Hivatal hatósági hatáskörébe tartozik, tekintettel arra, hogy a Médiaszolgáltató nem minősül sem közszolgálati, sem pedig jelentős befolyásoló erővel rendelkező médiaszolgáltatónak.

Az Mttv. 166. §-a értelmében a Hivatal a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettségének megsértésével kapcsolatos eljárásban az Mttv. 181. §-ában meghatározott eltérésekkel az Mttv. általános eljárási szabályait (Mttv. 144-165. §) és a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: **Ket.**) rendelkezéseit alkalmazza. Az Mttv. 144. §-a értelmében a Hivatal hatósági eljárásaiban az Mttv.-ben foglalt eltérésekkel a Ket. rendelkezései szerint jár el.

A kiegyensúlyozottsági kérelem alapján, az Mttv. 181. § (1) bekezdése szerint 2016. február 2-án hatósági eljárás indult.

A Hivatal 2016. február 3-án MN/2980-2/2016. ügyiratszámom függő hatályú döntést hozott a Ket. 71/A. § (1)-(2) és (4) bekezdése alapján.

A Hivatal a hatáskör megvizsgálását követően a kérelem érdemi elbírálásának további feltételeit, azaz az eljárási szabályok teljesülését ellenőrizte.

Az Mttv. 181. § (1) bekezdése értelmében az Smtv. 13. §-ának, vagyis a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettségének megsértése esetén benyújtott panasz kérelemnek, a kifejezésre nem juttatott álláspont képviselője, illetve bármely néző vagy hallgató kérelmezőnek minősül. A kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének megsértése esetén tehát a kifejezésre nem juttatott álláspont képviselője, illetve bármely néző vagy hallgató hatósági eljárást kezdeményezhet, tehát bárkinek – a törvényben meghatározott feltételeknek megfelelően benyújtott – kérelme, így jelen esetben a Kérelmezőé is, érdemben elbírálandó.

Az Mttv. 181. § (2) bekezdése szerint:

„Az (1) bekezdésben meghatározott hatósági eljárás kezdeményezését megelőzően a kérelmező köteles kifogásával a médiaszolgáltatóhoz fordulni. A kérelmező az általa kifogásolt tájékoztatás közzétételétől, ismétlés esetén az utolsó ismétléstől számított hetvenkét órán belül írásban kérheti a médiaszolgáltatótól azon álláspont - megfelelő, a kifogásolt tájékoztatás közzétételéhez hasonló körülmények közötti - közzétételét, amelynek közzététele a kiegyensúlyozott tájékoztatáshoz szükséges. Nem élhet a kifogásolás jogával a kérelmező, ha az ismertetésre nem került álláspont kifejtésére ezen álláspont valamely képviselője már lehetőséget kapott, vagy ha e lehetőséget a kérelmező kapta, de azzal nem élt.”

Az Mttv 181. § (3) bekezdése szerint:

„A médiaszolgáltató a kifogás elfogadásáról vagy elutasításáról annak kézhezvételétől számított negyvennyolc órán belül dönt. A döntésről a kérelmezőt haladéktalanul írásban értesíteni kell. A kérelmező a döntés közzétételétől számított negyvennyolc órán belül - a döntés

közlésének elmaradása esetén a kifogásolt vagy sérelmezett tájékoztatás közzétételétől számított tíz napon belül - a kifogásolt műsorszám és az érintett médiaszolgáltató pontos megnevezésével hatósági eljárást kezdeményezhet a Hatóságnál.”

A Hivatal az MN/2980-3/2016. ügyiratszámú, 2016. február 3-án kelt végzésében felhívta a Kérelmezőt, hogy a végzés közlésétől számított 5 napon belül a Médiaszolgáltatóhoz fordulás tényét és körülményeit megfelelően alátámasztó dokumentumok (pl. telefax hívás jelentés, tértivevény, a Médiaszolgáltató visszaigazoló elektronikus levele másolata) egyidejű csatolásával igazolja, hogy a kifogásolt tájékoztatással kapcsolatos kifogását határidőben megküldte a Médiaszolgáltató részére és az megérkezett a Médiaszolgáltatóhoz.

Mivel a kérelem és annak mellékletei alapján a Hivatal nem tartotta megállapíthatónak, hogy a Kérelmező álláspontja szerint a Médiaszolgáltató a tárgyi műsorszámban pontosan mely szembenálló nézet, álláspont megjelenítését mulasztotta el (azaz milyen módon sértette meg a kiegyensúlyozott tájékoztatás törvényi követelményét), végzésében az ezzel kapcsolatos nyilatkozattételre is felhívta a Kérelmezőt.

A Kérelmező a végzést a tértivevény tanúsága szerint 2016. február 8-án vette át, majd MN/2980-4/2016. ügyiratszámú iktatott nyilatkozata 2016. február 10-én, postai úton érkezett meg a Hatósághoz. A Kérelmező beadványában előadta, hogy 2016. február 3-án tájékoztatta a Médiaszolgáltató vezérigazgatóját, Pauwlik Lászlót arról, hogy az MTA támogatja a Dunán Adony és Fajsz magasságában a vízlépcsőépítést. 1998-at követően valamennyi egymást váltó kormány a programjában Bős-Nagymaros ügyét, a Szigetköz vízpótlásának a kérdéskörét szakmai kérdésnek nyilvánította. Azon tény, hogy az MTA támogatja a Dunán Adony és Fajsz magasságában a vízlépcsők építését, a Népszabadság 2014-ben, a Kérelmező olvasói levele formájában közzétette, Pauwlik László vezérigazgató azonban erre sem reagált.

A Kérelmező véleménye szerint továbbá a Médiaszolgáltató nem veszi figyelembe az MTA álláspontját, melyet 2016. január 26-án, az MTA székház nagytermében „A SZIGETKÖZ ÉS A CSALLÓKÖZ REHABILITÁCIÓJA: LEHETŐSÉGEK ÉS KOCKÁZATOK” címmel tartott konferencián fejtett ki. A sérelmezett műsorszámban a műsorvezető 18 óra 50 perctől a konferenciáról beszélgetett Illés Zoltánnal, aki azonban e konferencián nem volt jelen, a szakmai vitában nem vett részt. A Kérelmező álláspontja szerint a műsorvezetőnek kötelező lett volna a nézőket tájékoztatni, hogy a riportalany nem volt ott a hírértéket kapott rendezvényen, továbbá a műsorvezetőnek illetett volna a témából felkészülnie. Sérelmezte, hogy a Médiaszolgáltató beszámolója a konferenciáról az MTA-n történetekkel semmilyen kapcsolatban nem volt.

A Kérelmező beadványához mellékelte a Médiaszolgáltató részére küldött kifogásának a kézbesítését igazoló tértivevényt, amely szerint a kifogást a Médiaszolgáltató 2016. január 28-án átvette. Mellékelte továbbá egyebek mellett Pauwlik László vezérigazgató 2016. január 28-án kelt, a kérelmezői kifogásra küldött válaszlevelét, mely szerint a tárgyi „Magyarország Élőben” című műsorszám álláspontja szerint kiegyensúlyozott, a jogszabályoknak megfelelő volt.

A Kérelmező által benyújtott iratok alapján a Hivatal megállapította, hogy a Kérelmező az Mttv.-ben meghatározott határidőn belül küldte meg kifogását a Médiaszolgáltató részére, továbbá terjesztette elő hatósági eljárás iránti kérelmét. Az eljárás tárgyát képező kérelem tehát a hivatkozott eljárási szabályoknak megfelel, így érdemben elbírálnak.

A Hivatal megállapította továbbá, hogy a Kérelmező által benyújtott irat (Pauwlik László vezérigazgató 2016. január 28-án kelt, a kérelmezői kifogásra küldött válaszlevele) alapján a Médiaszolgáltató álláspontja ismertté vált, a kérelem tehát a Médiaszolgáltató nyilatkozatának beszerzésére irányuló eljárási cselekmény hiányában is érdemben

elbíráható. Erre tekintettel a Hivatal nem értesítette a Médiaszolgáltatót az eljárás megindításáról, és nem kötelezte álláspontja újbóli ismertetésére.

A Hivatal a rendelkezésre álló adatok alapján az alábbi tényállást tárta fel, és azt az alábbiak szerint értékelte.

1. Az eljárás tárgyát képező tájékoztatás ismertetése:

A Médiaszolgáltató a HÍR TV elnevezésű csatornáján 2016. január 26-án 18 órai kezdettel sugárzott „Magyarország élőben” című műsorszámában, 18 óra 48 perc 3 másodperces kezdettel adta közre az Illés Zoltánnal folytatott stúdióbeszélgetést, melyben a következők hangzottak el:

Műsorvezető: *„Újra napirenden az egyik nagy rendszerváltó téma, a dunai vízlépcsők és a Szigetköz ügye. Illés Zoltánnal folytatjuk, aki környezetvédelmi államtitkár is volt az Orbán-kormányban, korábban természetesen. Üdvözlöm a stúdióban, jó estét kívánok!”*

Illés Zoltán: *„Köszönöm szépen, jó estét kívánok!”*

Műsorvezető: *„A Magyar Tudományos Akadémiában bemutattak egy Szigetközről készült környezeti vizsgálati összesítést, mi lenne szükséges a rehabilitációhoz? Majd aztán beszélünk erről az összesítésről is, mert ez érdekes...”*

Illés Zoltán: *„Hát először is, az a helyzet, hogy megint egy pénz-síbolási akciónak látjuk az egyik elemét. És, hogy értem ezt a dolgot? Hát úgy, hogy a „nincs víz” ellentétpárja a „van víz”. Tehát amikor klímaváltozás kapcsán azt tudjuk mondani, például a 2015. év a legmelegebb évek közé tartozik az elmúlt évtizedeket tekintve, akkor hiába építenek keresztgátat nagyon sok milliárdért és több helyen, majd terelgetnék a vizet, de ha nincs víz, akkor nincs mit terelgetni. De nem is ez a probléma, hanem eljutottunk sajnos oda, hogy ha piramist lehetne építeni – és most nem viccelek és nem vagyok cinikus – de ha piramist lehetne építeni és erre lehúzni az állami pénzeket, akkor azt is megcsinálnák. Itt a Szigetköz rehabilitációja úgymond egy fedő-ügy, mely mögött valójában építőipari gazdasági érdekek vannak a Szigetközből, főleg Mosonmagyaróvár környékéről.”*

Műsorvezető: *„Ugye ez azt jelentené az egyik elképzelés szerint – nem tudom, Ön lehet, hogy tudja, hogy hol állnak ennek a megvalósíthatósági vizsgálatai, vagy milyen szinten van akár a háttérben döntés erről –, hogy több gáttal kellene a Szigetközben szabályozni, illetve hát attól lefelé szabályozni a Dunának a vízhozamát.”*

Illés Zoltán: *„Szerkesztő úr, Ön mondja el itt most a szakmai szempontokat. Még egyszer hangsúlyozom...”*

Műsorvezető: *„Nem-nem, értesüléseket. Én annyit értek hozzá, mint tyúk az abc-hez.”*

Illés Zoltán: *„Nem, ehhez nem kell két doktori. És nemcsak Önt védem, hanem jelzem a tisztelt hallgatók felé is, hogy nem kell két doktori. Tehát sem Nagymarosnál, sem Adonynál, sem Fajsznál – itt voltak a tervek korábban, a kommunizmusban – gátat akartak építeni, mert hogyha egyszer megállítják a Dunát, akkor még két helyen be kell lépcsőzni. Többek között azért, mert a megállított Duna nem tudja görgetni a görgeteget, ezáltal a víz sebessége nagyobb – hatodikos fizika – és a víz, sebességénél fogva mélyíti a medret. Tehát ha egyszer megépít egyet Nagymarosnál, utána még kettőt akartak építeni, mert a kommunizmusban, a szocializmusban is ez lett volna a legnagyobb buli. Egy kétszáz-, usztkve hatszáz-milliárd forintos gátépítés az akkori vízügyi lobbinak, illetve építőipari lobbinak. Most már vízügyi lobb nincs, éppen most verik szét az utolsó elemeit, a háttérintézmények közül megszüntetik, illetve majd jogutóddal bemegy a Belügyminisztérium alá egy vízügyi szerv. De ehhez képest az egész szigetközi rehabilitáció, amiről ez a*

tanácskozás zajlott, ez valójában egy fedő-szerv, valójában egy fedő-akció, annak érdekében, hogy próbálják legitimizálni, hogy miért kellene az adófizetők pénzéből harminc-, uszke negyven-milliárd forintot a Szigetközben most az elkövetkező években elkölteni. Semmi értelme nincs a dolognak.”

Műsorvezető: „Ettől függetlenül a dolog az még úgy áll, hogy Gabčíkovónál – Bösnél – ott áll egy vízi erőmű, annak nyilván megvannak a hatásai, hogyha ezt szakmailag, és – mondom, tényleg az ég egy adta világon semmit nem értek hozzá, csak amit most elmondott, meg amit hozzáolvastam, abból szűröm le –, hogy ebből kell, hogy legyen kettő. Tehát onnantól kezdve lépcső valami, hogy valamilyen szintkülönbséget áthidal nyilvánvalóan. Ez épült volna Nagymarosnál, hála a jó égnek nem épült, de tulajdonképpen ez így, az eredeti koncepciót tekintve egy torzó, viszont ott van, a Szigetközben meg nincs víz.”

Illés Zoltán: „Részben torzó, de az a probléma, hogy ott, ahol létezik szlovák oldalon a tározótér, megállítja a vizet, várni kell 48 órát, hogy 12 méterre fölemelkedjen a víz szintje, különben nincs esése, a turbinákat nem pörgeti meg. Na, pont ez a tározótér, ami Szlovákiában működik, iszapolódik föl. Tehát a folyóval, ha jót akarunk tenni és nem kidobni az adófizetők pénzét, ugyanazt kellene tenni, mint mondjuk Németországban. Kibányásszák ezekből a tározóterekből a hordalékot, az iszapot, ráteszik mondjuk kamionra és 40 km-el lejjebb visszaszórják a folyóba. Megint nem viccelődök. Azt kell mondanom, hogy a szlovák mű az nem torzó, hanem egyáltalán nem felel meg az Európai Unió vízkeret-irányelvének, amelyet mind a két országnak be kellene tartani, és ez az első, mármint szlovák létesítmény, amely sík vidéken van. Nehogy valaki azt mondja a tisztelt hallgatók közül, hogy – itt hallom a lelki füleimben –, hogy Ausztriában van 28 vízlépcső, igen, de az...”

Műsorvezető: „Igen, csak ott az Alpok...”

Illés Zoltán: „Így van, és hegyvidékinek minősül, megfelelő gravitációs eséssel.”

Műsorvezető: „Világos. Magyarországon mi tárgyalnivaló van a vízlépcső-körül, akár további beruházásokról, a Dunának ilyen módon történő hasznosításáról, hogyha a problémát, melyet például Ön is említett, részben az jelenti, hogy a szlovákok kezelésében lévő tározóban emelkedik az iszapnak a szintje.”

Illés Zoltán: „Így van, és a kubatúrája csökken, tehát a víz mennyisége.”

Műsorvezető: „Legyen ez a szlovákoknak a baja, hát kotorják ki egyébként az iszapot és kezdjenek vele valamit. A Magyar Tudományos Akadémia mit és miről tárgyal ezzel kapcsolatban?”

Illés Zoltán: „A Magyar Tudományos Akadémián ez a mai tanácskozás arról szólt, hogy miért kellene elkölteni a Szigetközben harminc-milliárdot, ugyanakkor felelősségem teljes tudatában mondom, amikor államtitkárként tevékenykedtem 2010 és 2014 között, akkor a szlovák partneremmel legalább háromszor tudtuk végigbeszélni ezt a dolgot, nevezetesen fifti-fifti... Semmi mást nem kellene csinálni a mostani Orbán-kormánynak, mint a Fico-kormány, amellyel jóban van az Orbán-kormány – a két miniszterelnökük köztudottan nagyon jó viszonyt ápol – csak abban kellene megegyezni, hogy Magyarország megkapja a mindenkor átlagos vízhozam 50%-át, nem többet, nem kevesebbet.”

Műsorvezető: „Ezzel kapcsolatban ugye hosszas jogi procedúra volt 1997, Hága, ott kezdődött, vagy legalábbis másfelől nézve ott volt egy szakasznak a lezárása, idestova 20 esztendő telt el azóta. Nem kapjuk meg az 50%-át, de magyar pénz is van a gabčíkovói erőműben, nem tudom, hogy az árammal kapcsolatos elszámolással hogy állunk...”

Illés Zoltán: „Hát sehol, mert ugye illegálisan terelték el a szlovákok, amiből az következik, hogy 1992. október 23-a óta a Magyarországra eső 50% vízből termelt villamos energiát saját maguk használják és azzal ők kerestek pénzt. Tehát például egy pénzügyi elszámolás is kellene, de még egyszer mondom, hogy...”

Műsorvezető: „*Na így értettem, hogy van benne magyar pénz....*”

Illés Zoltán: „*Igen-igen, nekünk tartoznak a szlovákok, de úgy lehetne megegyezni, hogy fifti-fifti a vízmegosztás tekintetében, egyik fél sem kér a másiktól semmit sem, és innentől kezdve felejtsek el, nincs Nagymaros soha többé. Mert nincs rá szükség, de még egyszer mondom, hogy sem a Szigetközben, sem az öreg Duna medrében akár Adonynál, akár Paksnál nem lesz mit visszaduzzasztani, mert hihetetlenül alacsony a vízállás. A Szajrán – nem keverem össze a szezont a fazonnal – a Szajrán és a Visztulán olyan problémák voltak vízellátás tekintetében, hogy például a Szajrán az atomerőművek vízellátását veszélyeztette az, hogy nincs víz. A Paksi Atomerőmű, Paks II. tekintetében teljes blódség egy 2000 megawattos atomerőművet építeni, nem azért mert nem megújuló energia, hanem azért, mert nem lesz hűtővíz, és a földből nem lehet kipumpálni azt a vízmennyiséget, amely a hűtéshez szükséges.*”

Műsorvezető: „*Ezzel máris szinte egy új témát nyitottunk, amit itt be is kell, hogy rekesszek, mert a műsoridő eddig tartott. Illés Zoltán, köszönöm, hogy itt volt.*”

Illés Zoltán: „*Köszönöm szépen.*”

2. A kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének alkotmányos értelmezése és szabályozása

Az Alaptörvény IX. cikk (2) bekezdése szerint „*Magyarország elismeri és védi a sajtó szabadságát és sokszínűségét, biztosítja a demokratikus közvélemény kialakulásához szükséges szabad tájékoztatás feltételeit*”.

Az Alaptörvényben foglalt, a sajtó sokszínűségére vonatkozó kötelezettség részben a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményén keresztül valósul meg. A kötelezettség tartalmát az Smtv. 13. §-a és az Mttv. 12. § (1)-(2) bekezdése együttesen határozzák meg.

Az Smtv. 13. §-a szerint:

„*A tájékoztatási tevékenységet végző lineáris médiaszolgáltatások kötelesek a közérdeklődésre számot tartó helyi, országos, nemzeti és európai, valamint Magyarország polgárai és a magyar nemzet tagjai számára jelentőséggel bíró eseményekről, vitatott kérdésekről az általuk közzétett tájékoztató, illetve híreket szolgáltató műsorszámokban kiegyensúlyozottan tájékoztatni. E kötelezettség részletes szabályait törvény az arányosság és a demokratikus közvélemény biztosítása követelményeinek megfelelően állapítja meg.*”

Az Mttv. 12. § (1) és (2) bekezdései szerint:

„*A médiaszolgáltatások tájékoztatási tevékenységének meg kell felelnie az Smtv. 13. § szerinti kötelezettségnek. A tájékoztatás kiegyensúlyozottságát – a műsorszámok jellegétől függően – az egyes műsorszámokon belül, vagy a rendszeresen jelentkező műsorszámok sorozatában kell biztosítani.*”

Az Smtv. tehát a kiegyensúlyozottság követelményét a tájékoztatási tevékenységet végző lineáris médiaszolgáltatások által közzétett tájékoztató, híreket szolgáltató műsorszámokkal kapcsolatban fogalmazza meg. A hírműsorszám fogalmát az Mttv. 203. § 17. pontja határozza meg: „*időtartamának legalább kilencven százalékában a magyarországi és a nemzetközi közélet aktuális eseményeivel - ide nem értve a közlekedési híreket, az időjárás-jelentést és a sporthíreket - foglalkozó műsorszám.*”

A törvény rendelkezése szerint ezeknek a műsorszámoknak a közérdeklődésre számot tartó helyi, országos, nemzeti és európai, valamint Magyarország polgárai és a magyar nemzet tagjai számára jelentőséggel bíró eseményekről, vitatott kérdésekről kiegyensúlyozottan kell tájékoztatást adniuk.

A kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettsége, amely a demokratikus közvélemény kialakulásához szükséges megfelelő tájékoztatás megteremtését segíti elő, nem jelenti a szerkesztői szabadság aránytalan korlátozását. Azt ugyanis, hogy mely események tartanak számot a közérdeklődésre, azaz mely eseményekről készül beszámoló az egyes műsorszámokban, kizárólag a szerkesztő, illetve a médiaszolgáltató döntheti el, tehát nem létezik egyes eseményekről való beszámolási kötelezettség, és a kiegyensúlyozott tájékoztatás csak a ténylegesen közzétett tartalmak vonatkozásában vizsgálható.

A kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye alapján a nyilvánosságot érintő ügyekről szóló tájékoztatásnak, híradásnak meg kell jelenítenie a szembenálló nézeteket, egy adott kérdéssel összefüggésben megfogalmazott releváns álláspontokat a közösség számára össze kell gyűjteni és be kell mutatni.

Az Smtv. alapján a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettségének (összefoglalóan) a közéleti kérdésekkel kapcsolatban, az ilyen híreket, tájékoztatást közlétező műsorszámokban kell eleget tenni. Arra vonatkozóan nincs jogszabályi rendelkezés, hogy ezek milyen műfajú műsorszámok lehetnek, tehát a jogalkalmazás során a döntő kérdés nem a műsorszám műfaja, hanem a tájékoztatás, a hír közzétételének a megtörténte. Ettől függetlenül lehet annak is jelentősége, hogy a vizsgált műsorszám milyen módon közelített a témához, az milyen módon szerepelt benne.

Az Smtv. a „demokratikus közvélemény biztosítása érdekében” írja elő a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményét, vagyis a jogszabály meghatározza a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének alkalmazási körét. Mindezzel összhangban állapította meg a Kúria Kfv.III.37.472/2013/11. számú ítéletében, hogy a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye nem terjed ki valamennyi, a nyilvánosság előtt zajló vitára vagy véleménykülönbségre. A Kúria előbbieken hivatkozott döntése alapján ahhoz, hogy egy adott tájékoztatással kapcsolatban felmerüljön a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettsége, azaz a szabály alkalmazható legyen, szükséges, hogy a tájékoztatás tárgya, tartalma összefüggésben álljon a demokratikus közvélemény igényeivel, szükségleteivel.

A demokratikus nyilvánosság számára fontos kérdések köre rendkívül szerteágazó, taxatív felsorolásuk még általános jelleggel sem lehetséges. Az Smtv. szerint kiterjed a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettsége minden, „a közérdeklődésre számot tartó helyi, országos, nemzeti és európai, valamint Magyarország polgárai és a magyar nemzet tagjai számára jelentőséggel bíró eseményről, vitatott kérdéstről” szóló tájékoztatásra. Azaz, nem pusztán a közvetlen „politikai” vonatkozással bíró ügyek tartoznak ide, hanem általában a közéleti kérdések.

A „*Magyarország élőben*” a Médiaszolgáltató politikai hírháttér műsora, amelyben a Médiaszolgáltató aktuális bel- és külpolitikai, közéleti témákról számol be, illetve sporttal, kultúrával kapcsolatos eseményeket érint. Mivel tehát a Médiaszolgáltató a tárgyi műsorszámában részben politikai, részben pedig a közérdeklődésre számot tartó, Magyarország polgárai számára jelentőséggel bíró egyéb eseményekről ad tájékoztatást, a tárgyi műsorszámmal szemben egyértelműen fennáll a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettsége.

Az Smtv. és az Mttv. vonatkozó szabályai alapján a tájékoztatás kiegyensúlyozottságának vizsgálata során a Hivatal a hiányolt vélemény tekintetében az egyedi ügy tényállási elemei alapján elsődlegesen az alábbi szempontokat vizsgálja:

- a hiányolt vélemény releváns-e a közzétett tájékoztatás vonatkozásában,
- a hiányolt vélemény érdemben eltérő-e a közzétett álláspontokhoz képest, és
- a hiányolt vélemény megfelelő időben elérhető volt-e a médiaszolgáltató számára.

Amennyiben a Kérelmező által hiányolt álláspont a fenti feltételek bármelyikének nem felel meg, akkor a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye megsértése megállapításának sincs helye. Jogsértés megállapítására tehát csak az említett három feltétel együttes teljesülése esetén van mód, azonban ebben az esetben is vizsgálni szükséges, hogy a kifogásolt műsorszámban egyedi jelleggel, vagy a rendszeresen jelentkező műsorszámok sorozatában valósult-e meg a tájékoztatás.

3. A vélemény releváns volta a közzétett tájékoztatás vonatkozásában

A kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye nem értelmezhető úgy, hogy az alapján a médiaszolgáltatónak minden egyes álláspontot minden műsorszámban meg kell jelenítenie, valamennyi szembenálló nézet bemutatására ugyanis nem minden esetben van lehetőség. Ezt az értelmezést erősíti meg az Alkotmánybíróság az 1/2007. (I. 18.) számú határozatában. A szabályozás célja ugyanis arra irányul, hogy a jogszabályi rendelkezések biztosítsák a közönség számára, hogy közérdekű kérdésekben a releváns vélemények ismeretében alakíthassák ki álláspontjukat.

A közérdeklődésre számot tartó ügyeket érintő médiatartalmak vonatkozásában csupán a konkrét ügyhöz, a tárgyalt témához közvetlenül, szervesen kapcsolódó vélemény, különösen annak lényegi mondanivalója tekintetében merülhet fel a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettségének megsértése. Egy álláspont kifejtése során ugyanis annak képviselője egyéb, a tárgyalt témához nem kapcsolódó – és így a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye vizsgálatának szempontjából relevánsnak nem minősülő – véleményt is megfogalmazhat.

A fentiekre tekintettel tehát mindenekelőtt a kifogással érintett tájékoztatás tárgyának, témájának meghatározása szükséges, ugyanis csak ennek alapján vizsgálható, hogy a kérelmező által megjeleníteni kért álláspont – illetve annak egyes tartalmi elemei – a műsorszámban elhangzottak szempontjából relevánsnak minősül-e. Azaz, amennyiben egy álláspont a műsorszámban közzétett tájékoztatáshoz közvetlenül nem kapcsolódik, a kiegyensúlyozottság vizsgálata szempontjából nem minősülhet relevánsnak, ebből következően egy ilyen vélemény közzétételének hiánya nem vezethet a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének sérelméhez sem.

Az érintett stúdióbeszélgetés a Szigetköz rehabilitációjáról szólt, azaz annak a helyzetnek a lehetséges kezeléséről, megoldásáról, melyet a nagymarosi vízerőmű meg nem építése idézett elő. A beszélgetés során a témában tartott MTA-beli konferencia említése kapcsán szó esett arról az elképzelésről, mely szerint több gáttal kellene a Duna vízhozamát szabályozni a Szigetközben. Illés Zoltán egyet nem értését fejezte ki ezzel kapcsolatban, mivel ő úgy vélte, hogy addig, amíg Szlovákia a bósi erőművel egyoldalúan befolyásolja a vízhozamot, értelmetlen lenne Magyarország területén további vízlépcső építése. Jelenleg nincs ugyanis olyan mennyiségű vízhozam, melyet szabályozni lehetne. Álláspontja szerint ez a vízlépcső-építési terv valójában csak az adófizetők pénzének elherdálása lenne, melyet a vízügy és az építőipar igyekszik „kilobbizni” magának. Megemlítette, hogy ez így volt már a kommunizmus ideje alatt is, az említett lobbik már akkor is Nagymaros, Adony, illetve Fajsz vonatkozásában szorgalmazták a gátépítést.

Illés Zoltán a további vízlépcsőépítés helyett inkább a szlovák féllel való megegyezést pártolná, nevezetesen többek között azt, hogy Szlovákia biztosítsa Magyarország számára a mindenkori átlagos vízhozam 50%-át, Szlovákia pedig ne támasszon többé követelést a nagymarosi erőmű megépítésével kapcsolatban. További erőműre (vízlépcsőre) ugyanis nincs szükség, mivel sem Adonynál, sem Paksnál nem lesz mit visszaduzzasztani, mert nagyon alacsony a vízállás. A Paksi Atomerőmű bővítését ezért értelmetlennek véli, hiszen nem lesz olyan mennyiségű víz, amely a hűtéshez szükséges.

A tárgyi stúdióbeszélgetés lényegi mondanivalója tehát a magyarországi vízlépcsőépítés szükségességének, illetve szükségtelenségének elemzése volt.

A Kérelmező álláspontja szerint Illés Zoltán egyoldalúan azt állította, hogy a Dunán Adony és Fajsz magasságában a kommunizmusban határozták el a vízlépcsők megépítését. Ezzel szemben a Kérelmező azt hangsúlyozta, hogy az MTA is támogatja ezt az elképzelést. Előadta továbbá, hogy a Médiaszolgáltató nem veszi figyelembe az MTA ezen álláspontját, mely a 2016. január 26-án tartott konferencián ismertetésre került. Sételmezte, hogy Illés Zoltán e konferencián nem volt jelen, a műsorvezető azonban a nézőket erről nem tájékoztatta. Véleménye szerint továbbá a Médiaszolgáltató által közzétett stúdióbeszélgetés nem volt kapcsolatban a konferencián elhangzottakkal.

A Hivatal megállapította, hogy a Kérelmező azon álláspontja, amely szerint Illés Zoltán egyoldalúan állította, hogy vízlépcső-építést a kommunizmusban határozták el, nem releváns. Az ugyanis, hogy az építkezés terve mikor merült fel (a kommunizmus alatt, vagy esetleg később), továbbá az, hogy azt az MTA támogatja-e, vagy sem, a tárgyi műsorszegmens lényegi mondanivalójával – azaz annak megítélésével, hogy a vízlépcsőépítés szükséges-e – nincs kapcsolatban.

A Hivatal megállapította továbbá, hogy a kifogásolt műsorszegmensben közöltekhez képest a Kérelmező egyebekben nem adott elő ellentétes álláspontot, amelyet közzé kellett volna tennie a Médiaszolgáltatónak. Nem foglalt ugyanis állást amellett, hogy pártolja a vízlépcsőépítést, csak azt hangsúlyozta, hogy az MTA véleménye is az építkezés mellett szól. A beszélgetés témája, lényegi mondanivalója azonban nem az MTA állásfoglalása volt, hanem a vízlépcsőépítés általában vett szükségessége (a hivatkozott MTA konferenciára csupán érintőleges utalások történtek).

A Hivatal megállapította azt is, hogy a Médiaszolgáltató nem foglalt állást a tekintetben, hogy egyetért-e az MTA álláspontjával (már csak azért sem, mert a fentebb kifejtettek szerint nem az MTA véleménye volt a beszélgetés témája), ezért a Kérelmező erre vonatkozó állítása alaptalan.

A Hivatal megjegyzi továbbá, hogy annak eldöntése, hogy a Médiaszolgáltató egy bizonyos témát milyen mélységben vagy összefüggésekre tekintettel mutat be az adott műsorszámában, a műsorvezető miről kérdezi a riportalányát, illetve milyen információkról számol be a nézőknek, a Médiaszolgáltató szerkesztői szabadságába tartozó kérdés. A Kérelmező ezért erre vonatkozóan a Médiaszolgáltatóval szemben – a médiaigazgatásra vonatkozó szabályok betartásán kívül – egyéb elvárásokat alappal nem támaszthat. Nem róhatja fel tehát a Médiaszolgáltatónak azt, hogy nem számolt be arról, hogy Illés Zoltán a kizárólag utalás szintjén érintett MTA konferencián ott volt-e vagy sem, s nem követett el jogsértést a Médiaszolgáltató azzal sem, hogy nem a Kérelmező elvárásainak megfelelő mértékben foglalkozott műsorszámában a hivatkozott konferenciával.

A Hivatal a fenti megállapításokra tekintettel a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye megsértésének megállapításához szükséges további konjunktív feltételek meglétének vizsgálatát mellőzte.

A Hivatal a fentiekben kifejtettekre tekintettel megállapította, hogy a Médiaszolgáltató a kifogással érintett műsorszám sugárzásával nem sértette meg a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményét, ezért a rendelkező részben foglaltak szerint a Kérelmező kérelmét elutasította.

Az Mttv. 165. § (1) bekezdése értelmében a Hivatal határozata ellen a Médiatanácsához lehet fellebbezést benyújtani. A fellebbezésről szóló tájékoztatás a Ket. 72. § (1) bekezdés d) pontján és a 98. § (1) bekezdésén, a fellebbezés előterjesztésének határidejére vonatkozó

tájékoztatás a Ket. 99. § (1) bekezdésén, a halasztó hatály a 101. § (1) bekezdésén, a fellebbezés előterjesztése helyének meghatározása a 102. § (1) bekezdésén alapul, az illetékmentességről az Mttv. 181. § (6) bekezdése rendelkezik. Az eljárás során a Ket. 153.§-a szerinti eljárási költség nem merült fel.

Budapest, 2016. február 16.

Aranyosné dr. Börcs Janka
a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság
Hivatalának
főigazgatója nevében és megbízásából

dr. Pap Szilvia
főosztályvezető

Kapják:

1. Személyes adat